

Yhteenvedo Niskalamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-päätöksen 6 § mukaisista viranomaislausunnoista

Parkanon kaupunki, kaavoitus. 1.12.2015. Kaupunki on aikaisemmin lausunut Jäläkäläkankaan tuulivoimaosayleiskaavasta. Hankealueet ovat lähellä toisiaan, joten maankäytön kysymykset olisi tarpeen ratkaista yhdessä. Vastaavasti YVA-menettelyä tulisi soveltaa sekä Niskalamminkankaan että Jäkäläkankaan hankkeeseen. YVA-menettely ei kuitenkaan ole välttämätön. *Hankkeen ja sen todennäköisen vaikutusalueen nykyinen maankäyttö.* Niskalamminkankaan hankealue sekä hankealueiden välinen alue on harvaan asuttua eikä alue ole suuressa virkistyskäytössä. Saarijärvi, Iso-Särkijärvi ja Vähä-Särkijärvi ovat harrastuskalastukselle merkittäviä, arvioilta tuhat kävijää vuosittain. Järvet ovat valtatie 3 melun vaikutusalueella. Tuulivoimalat muuttavat maisemaa toisenlaiseksi useiksi vuosikymmeniksi.

Parkanon kaupunki, ympäristönsuojelu. Maantieteellisesti hankealue soveltuu ilmeisen hyvin tuulituotantoon, sillä luonnosvaiheessa olevassa Pirkanmaan Maakuntakaavassa 2040 on alue merkitty tv-alueeksi ja nähty seudulliseksi tuulivoima-alueeksi. Seudullisuutta tukee Satakunnan liiton puolella oleva Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 esitetty Alkian tuulivoima-alue sekä Karvian kunnassa meneillään oleva tuulivoimaosayleiskaavan laadinta Jäkäläkankaan alueelle, joka on noin 1 km etäisyydellä Niskalamminkankaan hankealueesta. 2 kilometrin etäisyydelle sijoittuu myös Ilvesnevan tuulivoima-alue Jalasjärvellä.

Kolmen eri maakunnan alueelle sijoittuvien lukuisien tuulivoimahankkeiden voidaan katsoa täyttävän joiden yhteisvaikutusten voidaan katsoa täyttävän YVA-lain 4 §:n 1 mom tarkoitetun olennaisen muutoksen:

”joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia”

Yhteisvaikutuksissa on huomioitava alueen massiiviset maansiirtotyöt sekä laajalle leviävä matalataajuinen melu vaikkakaan alueella ei ole vakituista asutusta. Lähimmät loma-asutukset ovat 1,6 km etäisyydellä Mustajärven itäpuolella. Näiden osalta esiselvityksessä ei ole erikseen laadittu maisemavaikutuksia kuvaavaa karttaa, vaan tiedot ovat peräsin maakuntakaavasuunnitteluun liittyvään näkymäalueanalyysiin. Mustajärven rannan loma-asukaisiin tulisi lisäksi vaikuttamaan kahden eri tuulivoima-alueen melu- ja välkevaikutukset.

Suunnitelmassa oli mainittu muuttolintujen huonosti tunnetut suuntaa antavat päämuuttoreitit, jotka ovat olleet esillä Pirkanmaan Maakuntakaavaan 2040 liittyvässä Voimaa tuulesta Pirkanmaalla-selvityksessä. Fennoskandiasta ja Kuolan niemimaalta etelään suuntautuva muuttoreitin pääkuilu sijoittuu Ähtäri-Parkano seudulle. (BirdLife Suomi) Matalla lentäville linnuille esim. kurjille muodostavat tuulivoimalaitokset todellisen uhkan. Valtaosa (noin 75 %) 100 000 linnun kurkipopulaatiosta muuttaa kyseistä väylää pitkin. Toinen iso riskiryhmä muuttolinnoissa on pimeässä muuttavat pikkulinnut, joiden lentokorkeus 200- 250 m osuu juuri rottorien toimintasäteelle.

Esiselvitys YVA-tarveharkintaa varten on sisällöltään kattava ja monipuolinen, mutta se ei poissulje tarvetta tarkastella kriittisesti lain 468/1994 4 § 2 mom mahdollisuutta tarkastella hankkeiden yhteisvaikutuksia.

Jalasjärvi, ympäristönsuojelu. Karvian tuulivoimapuiston suunnittelualue sijaitsee Karvian pohjoisosassa rajautuen etelässä Mustajärventien ja pohjoisessa Karvian ja Jalasjärven kuntien rajan mukaisesti. Suunnittelualue sijaitsee pääosin yhden kiinteistön alueella (Ilvesjoen yhteismetsä 230-874-1-0).

Jäkäläkankaan tuulivoimapuiston suunnittelualue rajautuu pohjoisosaltaan Jalasjärven kunnan rajaan. Suunnittelualue ulottuu itäosaltaan Kihlakunnankankaan pohjavesialueelle.

Parkanon ja Jalasjärven puolella Jäkäläkankaasta itään on vireillä 9 tuulivoimalan hanke (Niskalamminkangas). Suunnitelmakarttojen ja tehtyjen alustavien melumallinnusten perusteella tuulivoimapuistojen vaikutusalueet menevät päällekkäin.

Tuulivoimapuistojen väliin sijoittuu Kihlakunnankankaan pohjavesialue. Jalasjärven kunnalla on Kihlakunnankankaalla vedenottamo, jolle on myönnetty Länsi-Suomen ympäristölupaviraston lupa 9.6.2003. Pohjavesialue sekä vedenottamo on otettava huomioon alueen suunnittelussa siten, että pohjaveden laatu ei missään olosuhteissa (mm. alueen rakennustyövaiheet) vaarannu.

Jäkäläkankaan pohjoispuolella on Jalasjärven puolella 14.4.2004 vahvistettu rantaosayleiskaava (Pikku-Mujujärvi ja Iso-Mujujärvi). Järven väliselle alueelle on kaavoitettu matkailupalvelujen alue (RM/8/800), joka on tarkoitettu lomakylän rakentamiseen. Jäkäläkankaan suunnittelussa on poistettu kolme pohjoisinta voimalaa, jolloin vaikutusalue ei välttämättä ulotu kaava-alueelle. Samaan aikaan on vahvistettu Saarijärven ja Pohjan Korpilammen rantaosayleiskaava. Alue on lähempänä Niskalamminkankaan tuulivoimapuistoa.

Suunniteltujen tuulivoimapuistojen väliin eteläpuolelle Parkanon puolelle jää Mustajärvi, jonka rannoilla on runsaasti loma-asutusta.

Edellä mainittuun perustuen Jäkäläkankaan ja Niskalamminkankaan hankkeille tulisi laatia yhteinen YVA-tarkastelu.

Karvian kunta, kunnanhallitus. (Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset ovat pyytäneet samaan aikaan lausuntoa Jäkäläkankaan YVA-asiasta). Jäkäläkankaan kaavoitus-hanke on käynnistynyt ennen Pirkanmaan ELY-keskuksessa vireillä olevaa Niskalamminkankaan kaavoitushanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettely tulee tarvittaessa tehdä jäljempänä tulevan kaavoitusmenettelyn yhteydessä. Karvian kunnanhallituksella ei ole lausuttavaa Niskalamminkankaan tuulipuiston YVA -menettelyn tarpeellisuudesta.

(Jäkäläkankaan) Tuulivoima-hanke käynnistyi Pohjois-Satakunnassa 1.1.2012, jolloin aloitettiin tuulivoimaan soveltuvien alueiden kartoittaminen. Alkkian Jäkäläkankaan tuulipuisto toteuttaa Satakunnan vaihemaakuntakaavaa, jonka ympäristöministeriö vahvisti 1.1.2014. Hanke ei YVA-lain mukaan edellytä erillistä YVA-menettelyä. Alkkian Jäkäläkankaan Tuulivoimaosayleiskaava on nyt luonnosvaiheessa. Hankkeen suunnittelussa ja kaavoitusprosessissa yhteisvaikutusten arviointia on tehty saatavilla olevan tiedon perusteella. Jäkäläkankaan tuulipuiston etäisyys Kantin ja Ratiperän tuulipuistoon on sellainen, ettei niillä ole ympäristövaikutusten arviointia edellyttävää yhteisvaikutusta. Kun arvioidaan suunniteltua hanketta kokonaisuutena, ottaen huomioon sen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne, hankkeen toteuttaminen, ei hanke aiheuta laajuudeltaan ja laadultaan YVA-asetuksen hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Karvian kunnan näkemyksen mukaan arviointimenettelyä ei siten ole tarpeen soveltaa (Jäkäläkankaan) hankkeeseen.

Kihniö, kaavoitus, 21.12.2015

Hankkeen ympäristövaikutukset ulottuvat Satakuntaan Karvialle ja Pirkanmaan Kihniöön. Samanaikaisesti Karvian kunnan puolella valmistellaan Jäkäläkankaan tuulivoimaosayleiskaavaa. Toistensa läheisyydessä sijaitsevat Niskalamminkankaan ja Jäkälänevan alueiden hankkeet muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka ylittää YVA-lain tuulivoimaloille asetettaman hankekoon alarajan.

Mallinnuksien perusteella Niskalamminkankaan tuulivoimaloiden välitön melu- tai välkehäiriö ei ulottuisi Kihniön kunnan alueelle sillä välimatkaa kunnan rajalle on lähes 10 km. Melun ja välkkeen merkitys korostuvat kuitenkin arvioitaessa alueen asutukseen kohdistuvia tuulivoimatuotannon yhteisvaikutuksia. Pirkanmaan maakuntakaavan 2040- luonnoksessa on myös Kihniön kunnan pohjoisosiin varattu kaksi tuulivoima-aluetta (tv-merkintä).

Niskalamminkankaan hankkeen esiselvityksessä ei ole erikseen laadittu maisemavaikutuksia kuvaavaa karttaa, vaan tiedot ovat peräisin maakuntakaavan suunnitteluun liittyvästä näkymäalueanalyysistä. Tältä pohjalta on vaikea arvioida visuaalisia vaikutuksia Kihniön kunnan alueelle, vaikkakaan se ei ole voimaloiden dominanssivyöhykkeellä.

Valtakunnallisessa Lintuatlaksessa hankealue sijoittuu Kihniön Hanhinevan atlasruudun alueelle, jossa on havaittu 103 eri lajia ja näistä varmuudella alueella pesiviä 59 lajia. Pirkanmaan maakuntakaava 2040-taustaselvityksissä on havaittu, että Niskalamminkankaan alueella esiintyy useita uhanalaisia pesimälintuja. Fennoskandiasta ja Kuolan niemimaalta etelään suuntautuva muuttoreitin pääkuilu sijoittuu Ähtäri-Parkano seudulle (BirdLife Suomi). Matalla lentäville linnuille esim. kurjille muodostavat tuulivoimalaitokset todellisen uhkan. Valtaosa (noin 75 %)100 000 linnun kurkipopulaatiosta muuttaa kyseistä väylää pitkin. Toinen iso riskiryhmä muuttolinnoissa on pimeässä muuttavat pikkulinnut, joiden lentokorkeus 200- 250 m osuu juuri roottorien toimintasäteelle.

Pirkanmaan maakuntamuseo. Hankkeen esiselvityksen (WSP Finland Oy 2.6.2015) mukaan Pirkanmaan valtakunnallisesti arvokkaat maisemakokonaisuudet sekä osa maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista sijaitsevat yli 40 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista kaksi sijoittuu alle 40 kilometrin säteellä hankealueesta: Kallionkielen - Tarvaniemen - Riitalan kulttuurimaisema ja Vaskiveden kulttuurimaisema. Mainitut alueet sijaitsevat kuitenkin sillä etäisyydellä hankealueesta, että oleellista vaikutusta maisemallisille arvoalueille ei synny. Tämä todetaan myös maakuntakaavan 2040 valmistelutyön yhteydessä suoritetussa tuulivoiman näkyvyysanalyysissä (Pirkanmaan liitto 20.6.2013).

Hankealueen läheisyydessä ei ole Museoviraston luokittelemia valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja ympäristöjä (RKY2009). Kirkkolain perusteella suojellut Parkanon kirkko (28 km), Kihniön kirkko (17 km), Karvian kirkko (20 km) ja Nummijärven kirkko (23 km) sijaitsevat kukin mainitulla etäisyydellä hankealueesta. Näiden kohteiden osalta näkymävaikutus ei tule olemaan huomattava.

Lähin tunnettu kiinteä muinaisjäänös - tervahauta Iso Särkijärvi (mj.tunnus 1000025417) sijaitsee 1 km suunnittelualueesta itään. Kohde on paikannettu Metsähallituksen tekemässä kulttuuriperintöinventoinnissa v. 2012, jolloin tarkastettiin arkeologisesti osa alueesta. Hankkeen vaikutusten arviointi arkeologisen perinnön osalta voi kuitenkin edellyttää tarkempaa inventointia erityisesti suunniteltujen tuulivoimaloiden ja niihin liittyvän infrastruktuuriverkon osalta. Selvitys uuteen maakuntakaavaan osoitettaviksi esitettyjen tuulivoima-alueiden arkeologisesta potentiaalista on parhaillaan tekeillä. Tuulivoimaloiden maisemallista vaikutusta tulee arvioida myös suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäänösten sekä alueesta 1,7 km itään kulkevan historiallisesti merkittävän Kyrönkankaan talvitiien osalta.

Edellä kuvatun perusteella Pirkanmaan maakuntamuseo katsoo, että tuulivoimahankkeella ei tule olemaan merkittäviä vaikutuksia rakennettuun ympäristöön tai kulttuurimaisemaan. Hankkeen vaikutusta arkeologiseen perintöön ei voida tällä hetkellä tarkkaan arvioida. Maakuntamuseo ei pidä välttämättömänä soveltaa YVA-lain tarkoittamaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kulttuuriympäristön osalta, mikäli edellä mainitut tarpeelliset selvitykset ja vaikutusten arviointi kuitenkin tehdään hankkeen yhteydessä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo. Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon tehtävänä on ottaa kantaa rakennettua kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskeviin kysymyksiin, jotta nämä tulevat otettua huomioon asianmukaisella tavalla. Maakuntamuseo on tutustunut hankkeeseen ja ilmoittaa, että museolla ei ole huomautettavaa kolmen tuulivoiman rakentamisesta Jalasjärvelle. Suunnittelualueella tai sen lähistöllä ei ole kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia eikä arvokkaita maisema-alueita.

Voimaloiden rakentaminen aiheuttaa maastomuutoksia sekä voimaloiden rakennuspaikoilla että tiestön parantamistöiden yhteydessä. Tästä syystä maakuntamuseo haluaa muistuttaa, että maa-aineksen käsittely ja läjittäminen on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu pysyviä häiriötekijöitä maisemaan.

Satakuntamuseo ei lausu YVA-päätösasiasta. Se kuitenkin viittaa vastauksessaan lausuntoonsa (12.10.2015) Jäkäläkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta mm. yhteisvaikutukset muiden maakuntien tuulivoimaloiden kanssa ja lentoestevalojen vaikutukset.

Pirkanmaan liitto. Hankealue sijaitsee valmisteilla olevassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 - luonnoksessa esitetyllä seudullisella tuulivoima-alueella Nro 8 Niskalamminkangas. Vastaavalla kohdalla Satakunnan liiton puolella sijaitsee Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 esitetty seudullinen Alkkian tuulivoima-alue. Karvian kunnassa on käynnissä tuulivoimaosayleiskaavan laadinta Jäkäläkankaan alueelle, joka sijaitsee Alkkian tuulivoima-alueen pohjoisimmassa osassa maakuntien rajalla.

Pirkanmaan liitossa Niskalamminkankaan hankealue on nähty seudulliseksi tuulivoima-alueeksi, koska sillä on laajenemismahdollisuudet erityisesti Satakunnan maakunnalliselle tuulivoima-alueelle. Yhteisvaikutuksia on pohdittu Pirkanmaan maakuntakaava 2040 – valmistelun yhteydessä.

Turvetuotantoa koskevassa Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa sekä Pirkanmaan maakuntakaava 2040- luonnoksessa Niskalamminkankaan läntiselle alueelle on osoitettu myös turvetuotannon kannalta tärkeä vyöhyke. Näiden toimintojen yhteensovitus tulee jatkossa huomioida.

Maisema- ja kulttuuriympäristöjen näkökulmasta Niskalamminkankaan tuulivoima-alue on erittäin toteuttamiskelpoinen, sillä sen lähialueella eikä kaukomaisemassa ole maakunnallisia tai valtakunnallisia arvoalueita. Luonnon näkökulmasta alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä ole Natura 2000-alueita eikä muita luonnonsuojelualueita. Alueella on kuitenkin todettu olevan useita uhanalaisia lintulajeja, joten pesimälinnusto- ja muutonseuranta-selvitys tulisi alueelta laatia.

Maakuntakaavaluonnoksen tuulivoima-alueen läntisin alue sijoittuu arvokkaalle kallioalueelle sekä pohjavesialueelle. Kaavaehdotuksesta nämä alueet tullaan mahdollisesti rajamaan pois. Hankealue ei kuitenkaan ulotu näille alueille.

Niskalamminkankaan hanke ei estä tai vaikeuta voimassa olevien Pirkanmaan maakuntakaavan ja vaihemaakuntakaavojen eikä Pirkanmaan maakuntakaava 2040- luonnoksen mukaista toteutusta. Liitto ei näe tarpeelliseksi soveltaa hankkeessa YVA-lain mukaista vaikutusten arviointimenettelyä, vaan laadukkaalla osayleiskaavatarkastelulla on mahdollista selvittää asian edellyttämät vaikutusten arvioinnit sekä hankkeen toteuttamiskelpoisuus.

Etelä-Pohjanmaan liitto. Esiselvityksessä YVA-tarveharkintaa varten on riittäväällä tavalla kuvattu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavallinen tilanne. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavat eivät aseta esteitä alueen tuulivoimarakentamiselle. Esiselvityksen tiedot hankkeen vaikutusalueella sijaitsevista tuulivoimahankkeista kaipaavat päivitystä. Hankkeen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kuuden voimalan Jäkäläkankaan tuulivoimahanke. Lisäksi alueella tiedossa oleviin tuulivoimahankkeisiin tulee lisätä Jalasjärven Rustarin tuulivoimahanke. Etelä-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan Jäkäläkankaan sekä Niskalamminkankaan tuulivoimahankkeiden jatkosuunnittelussa tulee erityisesti huomioida hankkeiden aiheuttamat yhteisvaikutukset. Vaikutuksia arvioitaessa tulee erityisesti huomioida vaikutukset pohjeveteen. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää myös tärkeänä, että hankkeet selvittävät mahdollisuuden toteuttaa liityntä kantaverkkoon yhteisesti tai vähintään samaa johtokäytävää hyödyntäen.

Satakuntaliitto. Hankkeen 6 voimalaa sijoittuu Parkanon kunnan alueelle Pirkanmaalla ja 3 Jalasjärven kunnan alueelle Etelä-Pohjanmaan puolella. Hankkeen ympäristövaikutukset ulottuvat myös Karvian kunnan alueelle Satakunnassa.

Kaavoitustilanne/Maakuntakaavoitus/Satakunnan maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut 30.11.2011 Satakunnan maakuntakaavan ja se on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä 13.3.2013. Satakunnan maakuntakaavassa suunnittelualueen länsipuoliselle alueelle on osoitettu seuraavat merkinnät: pohjavesialue (pv), maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), maa-ainestenottoalue, merkittävä turvetuotantoalue (EO3) ja moottorikelkkareitin yhteystarve.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1, Tuulivoimatuotannolle parhaiten soveltuvat alueet

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 13.12.2013 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.12.2014. Vaihemaakuntakaavassa 1 määritellään tuulivoiman tuotantoon parhaiten soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet Satakunnassa. Vaihemaakuntakaava 1 perustuu vuonna 2011 valmistuneeseen Mannertuulialueet Satakunnassa -selvitykseen.

Vaihemaakuntakaavassa 1 osoitetaan Tuulivoimaloiden alue (tv1) -merkinnällä maa-alueita, jotka soveltuvat tuulivoimatuotannon alueiksi. Merkintään sisältyy maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Merkintä ilmaisee alueen erityisominaisuuden, soveltuvuuden kaavaselostuksessa esitetyillä perusteilla laajan tuulivoimala-alueen rakentamiseen. Osa-alueet sijoittuvat Satakunnan maakuntakaavassa pääasiassa valkoisille alueille. Alueiden maankäyttö on yleisimmin maa- ja metsätalous.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 vaikutusten arviointi on toteutettu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla ottaen huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat (MRL 1, 9 §:t ja MRA 1 §). Kaavaratkaisun toteuttamisen arvioidut yhteis- ja kokonaisvaikutukset on raportoitu kaavaselostuksen erillisliitteessä A maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti (MRA 1 ja 10 §). Kaavaselostuksessa on puolestaan esitetty arvioidut vaikutukset aluekohtaisesti MRA 10 §:n jaottelun mukaisesti kunkin tuulivoimaloiden alueen kuvauksen yhteydessä. Lisäksi selostuksessa on esitetty yhteenvedonomainen kooste keskeisiksi arvioiduista yhteis- ja kokonaisvaikutuksista sekä arvioidut vaikutukset Natura 2000-verkoston. Tuulivoimatuotantoon soveltuvan alueen laajuus sekä vaikutusten arviointi tarkentuvat yleiskaavoituksen yhteydessä.

Yleiskaavoitus ja asemakaavoitus

Satakunnan puolella Karviassa on vireillä Karvian Jäkäläkankaan aluetta koskevan tuulivoimaosayleiskaavan laadinta. Kaava on parhaillaan luonnosvaiheessa ja luonnoksessa Jäkäläkankaan alueelle on osoitettu kuuden tuulivoimalan rakentamista kaava-alueelle. Aluetta koskeva osayleiskaavoitus on ollut vireillä vuodesta 2012 (OAS 5.7.2012). Lähimmät yleiskaava-alueet Satakunnan puolella ovat Jäkäläkankaan itä- ja länsipuolella sijaitsevat Karvian rantayleiskaavan alueet (15.12.1994). Jäkäläkankaan pohjoispuolella Jalasjärven kunnan alueella on voimassaoleva Pikku- ja Iso Mujujärven rantaosayleiskaava (hyväksytty 14.4.2004).

Kannanotot

Parkanon ja Jalasjärven kuntien alueella sijaitseva Niskalamminkankaan tuulivoimahanke ja Satakunnan puolella luonnosvaiheessa oleva Karvian Jäkäläkankaan tuulivoimaosayleiskaava sijaitsevat Satakunnan, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien rajoilla siten, että Niskalamminkankaan etäisyys Karvian Jäkäläkankaan alueeseen on alle yksi kilometri. Yhteensä tälle samalle vyövyöhykkeelle sijoittuvat hankkeet muodostavat 15 tuulivoimalaa käsittävän kokonaisuuden.

Karvian Jäkäläkankaan osayleiskaavaluonnoksen mukaan Mustajärven loma-asunto-keskittymän lähimmät rakennukset sijaitsevat yli kahden kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimaloista. Tämä loma-asunto-keskittymä sijaitsee Mustajärven itärannalla. Niskalamminkankaan hanketta koskevassa esiselvityksessä todetaan, että lähimmät loma-asunnot sijaitsevat Iso Pelijärven ja Mustajärven rannoilla 1,6 kilometrin etäisyydellä voimaloista. Mustajärvellä nämä loma-asunnot sijaitsevat järven itärannalla. Niskalamminkangasta koskevaan esiselvitykseen ei sisälly erillistä maisemavaikutuksia kuvaavaa karttaesitystä, ainoastaan viittaus Pirkanmaan maakuntakaavatyön 2040 valmistelun pohjana olleeseen maakuntakaavasuunnitteluun liittyvään näkymäalueanalyysiin.

Mustajärvi on kapea, keskimäärin noin puoli kilometriä leveä pohjois-eteläsuuntainen järvi. Järven lähiympäristössä tapahtuvien toimintojen vaikutukset koskettavat järven kapean luonteen vuoksi molemmilla rannoilla sijaitsevaa vakituista ja loma-asutusta.

Mustajärven alue jää kahden erillisen tuulivoimahankkeen väliin ja alueelle saattaa kohdistua haitallisia asumisviihtyisyyteen vaikuttavia yhteisvaikutuksia. Tämä asettaa erityisiä haasteita Niskalamminkankaan alueella käynnistyneelle uudelle tuulivoimahankkeelle. Karvian Jäkäläkankaan aluetta koskeva osayleiskaava on ollut vireillä vuodesta 2012 alkaen ja kaavaluonnos on nähtävillä 10.9. - 9.10.2015. Kaavaluonnokseen on mahdollista tutustua Karvian kunnan www-sivuilta (<http://karvia.fi/index.php?sivu=1/45/133>).

Useat, samalle alueelle sijoittuvat tuulivoimahankkeet lisäävät tarvetta maisemaan ja linnustoon sekä asutukseen ja loma-asutukseen kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointiin sekä luovat haasteita mm. osallistumisprosesseille. Melu-, välke- ja maisemamallinnusten merkitys korostuvat arvioitaessa alueen asutukseen kohdistuvia tuulivoimatuotannon yhteisvaikutuksia.

Toistensa läheisyydessä sijaitsevat Niskalamminkankaan ja Jäkälänevan alueiden hankkeet muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka ylittää YVA-lain tuulivoimaloille asetettaman hankekoon alarajan. Satakuntaliitto arvioi, että Niskalamminkankaan tuulivoimahankkeesta aiheutuu todennäköisesti sellaisia merkittäviä YVA-lain tarkoittamia haitallisia ympäristövaikutuksia etenkin Mustajärven alueella sijaitsevalle asutukselle ja loma-asutukselle, että Niskalamminkankaan hankkeessa on tarpeen soveltaa YVA-lain tarkoittamaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tarveharkinnan yhteydessä on myös otettava huomioon, että lausunnon kohteena olevan hankealueen luoteispuolella sijaitsee voimassaoleva Pikku-Iso Mujujärven rantaosayleiskaava Jalasjärven kunnan alueella. Liite; kartta (yhdistelmä).

Pohjois-Satakunnan peruspalvelu-liikelaitoskuntayhtymä, ympäristöpalvelut. Lausunnossa Varsinais-Suomen ELY-keskukselle on Jäkäläkankaan ja Niskalamminkankaan hankkeen yhteisvaikutuksista.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Karvian kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Karvian Jäkäläkankaan tuulivoimahankkeeseen.

Hanke koskee kuuden tuulivoimalan (max n. 25 MW) perustamista Karvian Jäkäläkankaalle, joka on pohjoisin osa tuulivoimatuotannon vaihemaakuntakaavan Alkkian tuulivoima-alueita.

Jäkäläkankaan hankkeen lisäksi Pirkanmaan ELY-keskuksessa on samanaikaisesti vireillä Parkanon ja Jalasjärven kuntien alueille sijoittuva Niskalammin tuulipuiston (9 voimalaa, < 30 MW) YVA tarpeen harkinta. Niskalammin tuulivoimapuisto sijoittuisi noin kilometrin etäisyydelle Jäkäläkankaan hankealueen koillisreunasta.

YVA-asetuksen (713/2006) 6 §:n hankeluettelon mukaisesti arviointimenettelyä sovelletaan tuulivoimalahankkeisiin, joissa laitosten määrä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho on vähintään 30 megawattia. Hanke alittaa YVA-asetuksen rajan, mutta arviointimenettelyä voidaan soveltaa yksittäistapauksissa, mikäli hankkeen ominaisuudet, sijainti tai vaikutusten luonne sitä edellyttävät ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (458/1994) 4.2 ja 4.3 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

PoSa ympäristöpalvelun saaman tiedon mukaan Niskalammin hanke sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä Jäkäläkankaan hankkeesta ja hankkeiden YVA tarve-harkinta on vireillä yhtä aikaa. Yhteensä näissä kahdessa hankkeessa suunnitellaan siis 15 tuulivoimalan rakentamista.

Suunniteltu hanke on YVA-lain 4 §:n 2 momentin mukainen hanke, joka todennäköisesti aiheuttaa laissa tarkoitettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia erityisesti, kun huomioidaan yhteisvaikutukset Niskalammin hankkeiden kanssa. Ennalta arvioiden hankkeiden yhteisvaikutukset ovat rinnastettavia YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin.